

sudku sdělilo předsednictví Národního shromáždění, že dává souhlas k trestnímu stíhání zmíněného svého člena. Byla tedy vynesení a doručení záповědi dalšího vydávání »O. D. D.« porušena osobní nedotknutelnost člena Národního shromáždění? Zodpovězení této otázky souvisí z otázkou povahy řízení o návrhu na záповěd ve smyslu § 22. aut. zákona, provedeného. Třebaže řízení toto, končící vydáním záповědi, provedl trestní soud tiskový, dlužno uvážiti, že řízení to má ráz řízení objektivního po smyslu §§ 492. a 493. tr. ř., jehož podstata záleží v tom, že se nestihá určitá osoba, nýbrž že řízení směřuje proti časopisu, jako zodpovědnému činiteli. V záповědi po smyslu § 22. zákona aut. nelze tudíž spatřovati porušení nedotknutelnosti poslanecké. Pokud se týče dalších porušení immunity odsouzením člena Národního shromáždění, tu jest iisté správný názor Štorchův, že jedná se v případě takovém o zmatek po smyslu § 281., č. 9. tr. ř., poněvadž immunita jest přece okolností, již se stíhání trestního skutku ruší. Wallberg zastává v Gerichtszeitung č. 51. z roku 1892 ovšem názor, že nedbání předpíší o immunity zakládá pouze pořádkový poklesek, který zahájené řízení trestní činí nepřipustným a za každých okolností neplatným. Nabyli-li však kondemnující rozsudek právní moci, bude nutno za účelem jeho remedury nastoupiti cestu zmateční stížnosti po smyslu § 33. a 292. tr. ř. Pokud se týče vyřizování žádostí o souhlas sněmovny k trestnímu stíhání poslanců, tu ovšem nebyla ani ustanovením § 2. zákona ze dne 9. listopadu 1918, č. 35. sb. z. a n. dána immunity výboru direktiva, jak si má při udělení či odepření souhlasu počínati. Dle tohoto zákonného místa, mělo by vyřízení žádostí zmíněných zníti v ten smysl, že se souhlas k trestnímu stíhání dává nebo odpírá. Vyřizování, že souhlas se dává proto, že pan poslanec sám o to žádal, nebo »že souhlas se odpírá, poněvadž immunity výbor nenabyl přěsvědčení, že pan poslanec se dopustil trestního činu mu za vinu kladeného, neodpovídá proto zákonu, nehledě ani k tomu, že předbíhá se jím případně i konečným výsledkům řízení trestního. Okres. soudce Chytil.

Literatura.

Lichevní soudy, zavedené zákonem ze dne 17. října 1919, čís. 167 sb. zák. a nař., jsou již v všech okresních a sborových soudů čsl. republiky (vyjma Slovenska) ustaveny, u některých jsou již přelíčení v proudu, u jiných se nařizují. Při každém soudě jmenováno je 24 přísedících lichevního soudu a 8 náhradníků a to: 6 ze stavu obchodníků a živnostníků, 6 ze zemědělců, 6 z dělníků a 6 z osob s pevným platem; v obou poslednějších skupinách jmenováni jsou vždy 2 ženy. Zákon jest nadmíru důležitý, neboť přísedící, jako soudcové z lidu, mají rozhodovati o trestních činech, páchaných lichvou, zejména předražováním věcí potřeby. Důležitou novotou nad to jest, že vyloučené dosud z veškerého soudnictví ženy, mají zasedati vedle mužů jako soudcové a rozhodovati o vině neb nevině osob obžalovaných pro válečnou lichvu a takto nabytými svými hojnými zkušenostmi z denního života napomáhati k docílení spravedlivého rozsudku a k vykořevení lichvářského, celý národ hubícího zla. Je proto nutno, aby vedle soudců z povolání také soudcové z lidu, (přísedící jmenovaní a jich náhradníci), obzvláště též ženy, osvojili si úplnou znalost zákonů a nařízení o lichevních soudech a potírání válečné lichvy vydaných, neboť bez této znalosti spravedlivě a dle složené přísahy svědomitě a čestně souditi nemožou. Tyto zákony a nařízení sestavil přehledně v malou příručku presid. kr. soudu Šimeček, již vydala svým nákladem Slovacká knihtiskárna K. Novotného v Uher. Hradišti a již lze nejen u nakladatele (p. Novotného), nýbrž i v každém knihkupectví dostati. Protože již příští týden obdávají

se přeličení u lichevních soudů, jest radno, aby přísedící i náhradníci ihned s obsahem příručky se obeznámili. Cena K 3.80. Při hromadných objednávkách skýtá nakladatelství slevy.

K Wenigově obraně. Arnošt Wenig napsal do posledního čísla Sborníku věd právních a státních dlouhou polemiku*) proti mé kritice své knihy »O náhradnictví v právu směnečném«, kterou jsem uveřejnil v prvním čísle prvního ročníku tohoto časopisu (str. 63. a násl.). Odpovídám na ni:

1. Odpověď Wenigova skládá se jednak z osobních nájezdů, jednak z obrany proti mým výtkám. Osobní nájezdy nejsou vědě příznivé a proto o nich ve vědeckém časopise nebudu psáti. Zůstává vlastní obrana Wenigova.

2. Ve své kritice ukazoval jsem, kam dospějeme pomocí běžných, t. zv. všeobecných pojmů právních bez fikcí. Vyhnul jsem se tomuto pohodlnému dopravnímu prostředku, který v právní vědě umožňuje tak krásné a pohodlné konstrukce, které mají jednu vadu, že jsou fikcemi. Šel jsem a jdu pěšky v okruhu naší zkušenosti. Z toho ovšem povstávají různá nedorozumění jako mezi jezdci na Faëtonově bájném voze a přším poutníkem po zaprášené silnici. Chci na dvě nejdůležitější upozorniti.

3. Wenig si neuvědomuje, co je to všeobecný pojem právní, který logicky předchází znalosti pozitivních předpisů právních, třeba historicky si tyto pojmy uvědomuje poměrně pozdě. Je možno konstatovati — za jiných noetických předpokladů — všeobecné pojmy právní i jinak, než to činí metoda normativní, to připouštím, ale to, co Wenig považuje za všeobecný pojem právní, není takovým všeobecným pojmem právním. Je buď pojem odvozený z předpisů našeho pozitivního práva a pak není správně jej nazývati všeobecným pojmem právním, anebo je to pojem značící, že moderní právní řády zpravidla znají takové uspořádání povinností, jež nazýváme tak nebo onak, ale pak to vůbec není pojem právní vědy, leč discipliny jiné snad sociologie, snad kulturní historie. Není mým úkolem to rozhodovati. Wenig sám pak těmito pojmy takto nakládá: hned odvolává se na ustanovení práva, hned však je mu pojem zkušebním kamenem právního řádu. Tak se to má s jeho konstrukcí vůle rozsaňného občana atd. — Dle normativní metody jsou všeobecné pojmy právní ty, které jsou odvozeny ne z pozitivních předpisů právních, leč z pojmu toho, co má býti — čeština nemá pro tento pojem slova podstatného —; pojmy tyto jsou ovšem na předpisech pozitivního práva zcela nezávisly a naopak pojmy, odvozené z předpisů pozitivního práva, závisí na nich. Považuji proto normativní metodu za velmi správnou, poněvadž pomocí její můžeme přesně rozlišovati, co je z předpisů práva odvozeno, pomocí čeho je to odvozeno a nedospíváme k žádným příšerně oživeným strašidlům jako její odpůrci, jak Wenig, nechť sám, žíravým vtipem odsoudil vlastní konstrukci »rozsaňného občana«, neboť mu nezbylo nic jiného, než říci buď, že jeho konstrukce je fikcí anebo strašidlem. Wenig volil druhé.

4. Tak zv. soukromé právo upravuje hospodářské vztahy lidí tím, že stanoví určité povinnosti, jak subjekty těchto povinností, osoby, mají se chovati. V národním hospodářství jde o hospodářské vztahy, tedy o to »co«, leč v právní vědě jde o povinnosti, tedy o to »jak«. Zde jsou dle toho mínění meze těchto dvou disciplin, meze, jichž dlužno přesně šetřiti. Pro právní vědu jsou hospodářské vztahy potud závazné, pokud jsou právními skutečnostmi, tedy fakty, jichž náležitosti jsou určeny pozitivními předpisy. Překročili-li se hranice obou disciplin, nemůžeme rozeznávati ani hledisko kausální — pro fakta vnějšího světa rozhodné —, ani hledisko normativní — pro právní povinnosti rozhodné —, ani všeobecné pojmy právní.

*) Arnošt Wenig: Několik poznámek ku kritice mého spisu »O náhradnictví v právu směnečném« ve »Sborníku věd právních a státních«, roč. XIX., str. 101. násl.

ani pojmy z pozitivních předpisů právního řádu odvozených. V tom spočívá onen synkretismus, který jsem Wenigovi vytkl. Proto Wenig nemůže dospět ani k řádné konstrukci legitimace, ani k bezvadnému výkladu čl. 36. sm. ř. Je-li věřitelem osoba, jíž dlužník je povinen platiti, není sporu, že řádně dle čl. 36. sm. ř. legitimovaný je věřitelem, třebaš tato pohledávka do jeho jmění hospodářsky nenáleží.

Wenig mi podkládá jakousi sadistickou rozkoš činiti mu výtky. Nic není a nebylo mne vzdálenější. Mnohem raději bych napsal: je to klasická kniha, leč to bych o Wenigově knize mohl učiniti jen nepravem.

Jaromír Sedláček.

Judikatura.

(Pořádá J. Purcner.)

Praktické případy.

Příspěvek k ustanovení § 7 j. n.

Nejvyšší soud usnesl se jako soud dovolací v zasedání neveřejném v právní záležitosti žalobce K. proti žalované Ostrauer Friedlender Eisenbahn ve Vídni o 2800 K s přísl., následkem dovolání žalobcovy proti rozsudku vrchního zemského soudu v Brně, jako soudu odvolacího, ze dne 26. července 1919, č. j. Ho II 89/19, jímž byl k odvolání žalobcovu potvrzen rozsudek krajského jako obchodního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. května 1919, č. j. Og II a) 18/19, takto:

K žalobcovu dovolání se zrušují rozsudky obou nižších soudů, jakož i řízení jím předcházející, čítajíc v to veřejné ústní líčení, konané před soudem prvé stolice dne 9. května 1919, jako zmatečné a věc se odkazuje k soudu prvé stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Útraty zrušeného řízení se ruší navzájem.

Důvody:

Dle §§ 7. a a 8., odst. 1., druhá věta j. n. (čl. IV., č. 2. a 3. nov. o úl. pro s.) jednájí a rozhodují v rozepřích o majetkoprávních nárocích, náležejících před krajské a zemské soudy a před soudy obchodní, nepřevyšuje-li předmět sporu obnos 2500 K, ve stolici prvé samosoudci, ve stolici druhé (u vrchních zemských soudů) pak tříčlenné senáty. Zásadu tuto doprovází zákon v § 7. a) j. n. citovací, §§ 50., odst. 1. a 51. č. 1. až 3. j. n., uvedenou v závorce. Jednak z této situace a jednak z úvahy, že ve příčině této nařizuje zákon výjimku z pravidla, jež platí podle § 7., odst. 1. a 2. až 8., odst. 1., první věta j. n. o složení senátů krajských (zemských) a obchodních, pokud se týče vrchních zemských soudů a jde tedy o předpis zvláštní, výjimečný, který nelze vykládati extensivně, nutno dovozovati, že v rozepřích, které pod ustanovení § 50., odst. 1. a § 51., č. 1. až 3. j. n. nespadájí, jednájí a rozhodují krajští (zemští) a obchodní, pokud se týče, vrchní zemští soudové, i když předmět sporu obnos 2.500 K nepřevyšuje, v senátech dle §§ 7., odst. 1., 2. a 8., odst. 1., věta prvá j. n. normálně složených. K záležitostem těmto nenálezejí, pokud jde o příslušnost soudů (senátů) obchodních, jen rozepře uvedené v § 51., č. 4. a 5. j. n. řízení o živnostenských odvoláních, o zmatečných stížnostech dle čl. XXIII. uvoz. zák. k c. ř. s. a o žalobách o bezúčinnost nálezů rozhodčích soudů dle čl. XXV. téhož uvoz. zák., nýbrž i rozepře o náhradu požadovanou na základě zákona ze dne 6. března 1869 ř. z., č. 27. o ručení železnic, jež podle § 3. zmíněného zákona (čl. VI., č. 2. uvoz. zák. k j. n. c. ř.